

תאריך: 23.1.2012
מספרנו: 704

באמצעות פקס: 03-6962757

לכבוד:
עו"ד רות בר
עוזרת שר הבטחון

שלום רב,

**הנדון: הקמת "ועדת חריגים" למעבר סטודנטים מרצועת עזה לגדה
המערבית – בג"ץ 11120/05 חמדאן נ' אלוף פיקוד הדרום**

(סימוכין: שלנו מיום 18.2.2008, שלכם עוזר שר-230308-2968 מיום 23.3.2008)

1. הריני פונה אליך בנושא הקמתה של ועדת חריגים או מנגנון דומה אחר שיעסוק בבחינה פרטנית של סטודנטים פלסטינים תושבי רצועת עזה המבקשים ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה בגדה המערבית.

2. בשנת 2005 עתרה עמותת גישה במסגרת בג"ץ 11120/05 חמדאן נ' אלוף פיקוד הדרום בשם של סטודנטים צעירים לריפוי בעיסוק המתגוררים ברצועת עזה שביקשו להשלים את לימודיהם באוניברסיטת בית לחם שבגדה המערבית אך סורבו מבלי שבוצעה לגביהם כל בדיקה פרטנית של כל מקרה על פי נסיבותיו.

3. בפסק הדין בעתירה, שניתן ביום 7.8.2007, המליץ כבי' השופט א' רובינשטיין להקים "ועדת חריגים" או מנגנון דומה אחר שיעסוק פרטנית בבקשותיהם של אנשים המבקשים לעבור מהרצועה לגדה ובהם סטודנטים. וכך כתב השופט רובינשטיין בסעיף י"ז לפסק דינו:

"עם זאת, לא נכחד כי לדעתנו ככל שניתן לתור אחרי דרכים לבדיקה פרטנית, הדבר יהיה ראוי ומועיל... בין השאלות שלדעתנו ראוי להידרש אליהן ברמות המתאימות מצויה גם השאלה, האין דרך – בחינת חיפוש איזונים – לכינון 'ועדת חריגים' או מנגנון אחר דומה, שיעסוק פרטנית במקרים שלפירוטם עשויות להיוודע השלכות אנושיות חיוביות...".

4. חודשים מספר לאחר מתן פסק הדין, פנינו אליך במכתבנו שבסימוכין מיום 18.2.2008 ושאלנו האם המלצתו של כבי' השופט רובינשטיין תורגמה כבר לפסים מעשיים. בתשובה למכתבנו, התקבל מכתבתך שבסימוכין מיום 23.3.2008 שלא כלל, למרבה הצער, התייחסות ישירה ולגופו של עניין לטענות שהעלינו ובמיוחד לטענה בדבר הצורך ליישם את המלצתו של השופט רובינשטיין.

5. כעת, בחלוף כארבע שנים מיום מתן פסק הדין, ולאור שינוי הנסיבות ושינוי מדיניות ישראל באשר לפיתוח החברה האזרחית ברצועת עזה והרחבת הקריטריונים למעבר אנשים מרצועת עזה, אנו שבים ושואלים האם אכן יושם "מנגנון חריגים" זה ואם לא, האם לא כשרה השעה להוציא מן הכוח אל הפועל את המלצתו של כבי' השופט רובינשטיין לכוון מנגנון מעין זה.

6. שינוי הנסיבות והמדיניות אשר משליך באופן ישיר על יציאת סטודנטים מרצועת עזה נלמד הן ממסמך הקריטריונים של המתפ"ש למעבר אנשים מיום 5.5.2011, הן ממספר היוצאים בפועל שעמד בשנה שעברה על 38,706 והחלוקה הפנימית של היוצאים, קרי מביקורי משפחה, סוחרים ואף כדורגלנים, הן מהתבטאויות גורמים רשמיים המתפרסמות באתר המתפ"ש ואתר משרד החוץ והן מן העובדה כי שלושה סטודנטים מרצועת עזה יצאו ללימודים גבוהים בגדה המערבית במסגרת תכנית A-PLUS (American Palestinian Local University) (Scholarships Program).

למסמך הקריטריונים ראי: http://www.cogat.idf.il/Sip_Storage/FILES/3/2533.pdf

להודעת המתפ"ש ובה דברי דובר המתפ"ש מיום 1.12.2011 ראי:

<http://www.cogat.idf.il/901-9481-he/Cogat.aspx>

לידיעה באתר המתפ"ש מיום 15.1.2012 ראי: <http://www.cogat.idf.il/901-9576->

[he/Cogat.aspx](http://www.cogat.idf.il/901-9576-he/Cogat.aspx)

לפרטים נוספים על תוכנית ה-A-PLUS ראי:

<http://jerusalem.usconsulate.gov/pr033110.html>

<http://www.amideast.org/west-bank-gaza/academic-and-cultural-exchange/american-palestinian-local-university-scholarships-plus-program>

7. כל אלו יחדיו מצביעים על זניחת המנטרה של "מקרים הומניטריים חריגים בדגש על מקרים רפואיים דחופים" לטובת קריטריונים המקלים על חיי האוכלוסייה האזרחית ברצועה ועל המדיניות החדשה אשר מבחינה בין האוכלוסייה האזרחית אשר קיום מרקם חיים תקין עבורה, הפך לאינטרס ישראלי, לבין החמאס וכן על שינוי המדיניות באשר למעבר סטודנטים.

8. הרחבת הקריטריונים ושינוי המדיניות ניכרים גם בצורה מובהקת במספר היוצאים. אך בשבוע שעבר התפרסם באתר המתפ"ש כי מספר ההיתרים שהונפקו בשנת 2012 עמד על 38,706 לעומת 33,480 אשתקד (עלייה של 15% במספר ההיתרים), כאשר כשליש מבין ההיתרים (34%), ניתן לצורכי קבלת טיפול רפואי בבתי חולים בישראל ולמקרים הומניטריים נוספים בהם לא ניתן לטפל.

9. לא זו אף זו. בספטמבר 2010 אושרה יציאתם של שלושה סטודנטים מרצועת עזה ללימודים בגדה המערבית במסגרת תכנית A-PLUS (American Palestinian Local University) (Scholarships Program). התכנית, במימון מחלקת המדינה האמריקנית, הציעה בשנת 2010 51 מלגות הכוללות שכר לימוד מלא, הוצאות נסיעה ובמקרים מסוימים גם כיסוי הוצאות דיור, לצעירים פלסטינים מוכשרים, הבאים מרקע סוציאקונומי נמוך, כדי להגשים את חלומם ללמוד באוניברסיטה.

10. שלושת הסטודנטים מרצועת עזה עברו לגדה המערבית, בהיתר מטעם מדינת ישראל, היתר המתחדש מעת לעת למיטב ידיעתו של הח"מ. נציין בנוסף כי למיטב ידיעתנו, נמצאים שלושת הסטודנטים הנ"ל בקשר עם נציגי הקונסוליה האמריקנית בירושלים המזרחית, המתבטא בעיקר בקשר אקדמי וחברתי, על-פי המסמכים המצ"ב, קשר המוגבל מטיבו מעצם שהותם של הסטודנטים בגדה המערבית ומיקום הקונסוליה בירושלים המזרחית.
11. לאור כל האמור לעיל, נבקש לדעת, אם כן, האם כונן "מנגנון חריגים" על פיו נבחנו בקשות שלושת הסטודנטים, כפי שהומלץ על ידי כב' השופט רובינשטיין? ואם כן, מה הם הקריטריונים על פיהם כונן המנגנון?
12. אם לאו, מדוע שלא יכונן מנגנון מסודר כעת, בשל שינוי הנסיבות ושינוי מדיניות ישראל באשר לאוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה?
13. בשולי הדברים עוד נתהה, האם החסות שפרשה הקונסוליה האמריקנית בירושלים המזרחית על שלושת הסטודנטים, היא זו שבעטיה הונפקו להם אישורי השהייה בגדה המערבית, ואם כן במה מתבטאת החסות הלכה למעשה?
14. נודה על תשובתך המהירה, לאור העובדה כי במכתב זה מועלית סוגיה חשובה זו, סוגיה אשר לפתרונה יהיו "השלכות אנושיות חשובות" ואשר השלכות אלו יתרמו הן ליישום מדיניותה החדשה של ישראל והן לאינטרסים שלה.

בברכה,

איתמר ענברי, עו"ד